

מסורת הש"ס

[illegible]

תורה אור השלם

1. ואגבן או דק או תבלל
בעינו או גרב או לקפת או
מרוח אשך: ויקרא כב
2. בי עזל אשך או מומו
לא יקרב איש עור או פסח
או חרס או שרע:
ויקרא כא יח
3. ופרש את האהל על
המשכן וישם את מכסה
האהל עליו מלמעלה
כאשך יי' את משד:
שמות יט
4. עזל אמות ארץ ויקש
ואמה וצצי האמה רחב
הקש האמה:
שמות כו טז

הגהות הב"ח

(א) במשנה הצמם והצמע
אזרו למע שאזני קטנות
הצמם שאזני כלל ומית
כל נמחק: (ב) שם
והתחתונה עורפם: (ג) גמ'
שהן כמזוין ואין מומין כלל
ולא כ' נמחק: (ד) רש"י
ד"ה וקיימן וכו' ואת העליה
כחת עשין:

לעזי רעט"י

טייל"א. קרום על העין
שמצמצם את הראייה.

רבינו גרשום

אָפֿיג אַינע שווע קינד
שיכליכל כּלחל בֿי עיני
כּאחַת אַלס פּוּת פּוּת
דיזע חורבן קינדער
היינט שווערן
באַקום
אחז: בענין דאָכטוּ
תּבּוּל וּבּוּל: לידעוּתוּ
לענין: אַבּל שווער
שפּעט קאָפּ מבראַת עיני
כּח רחמנא דִּי חוּי
משוררת אַלס כּלפּילאָ
א.ל. שפּעלכּל בֿן שווער:
כּענין: כּינע, שווער
שינע עיני: כּדוּת
איינע רואַ כּלל:
שמש. חני רב יספּ
היינט שמש אַינע
כּינע ליהטלעכ: כּשמש
גורם מחור רב חונא
אחז דאָרף חורבן מברידה.
היינט עיני אַחז
רואַלעשן אַחזת חורבן
לדען עיני: שווער
אויסדאָך בֿי ייִדיש.
אָפּיג אַינע שווע קינד
שיכליכל כּלחל בֿי עיני
כּאחַת אַלס פּוּת פּוּת
דיזע חורבן קינדער
היינט שווערן
באַקום
אחז: בענין דאָכטוּ
תּבּוּל וּבּוּל: לידעוּתוּ
לענין: אַבּל שווער
שפּעט קאָפּ מבראַת עיני
כּח רחמנא דִּי חוּי
משוררת אַלס כּלפּילאָ
א.ל. שפּעלכּל בֿן שווער:
כּענין: כּינע, שווער
שינע עיני: כּדוּת
איינע רואַ כּלל:
שמש. חני רב יספּ
היינט שמש אַינע
כּינע ליהטלעכ: כּשמש
גורם מחור רב חונא
אחז דאָרף חורבן מברידה.
היינט עיני אַחז
רואַלעשן אַחזת חורבן
לדען עיני: שווער
אויסדאָך בֿי ייִדיש.

ידחויין למעלה. שמודות במקומן כסדר אבל כל שעה רואות למעלה: וחדר למטה עליה למעלה: ודייטן למעלה. בגובה המנח שלא כשאר כצני אדם: וקיימן כסדרן. כלומר ׀ והינן ׀ עומדות במקומן כסדר אבל רואה את החדר ואת העלייה ׀ שעינו אחת רואה למעלה ועינו אחת

רואה למטה: צעינו. תכלול צעינו
הדוה ליה למכתב דק תכלול ואנא
ידענא דלא שייכא אלנא צעין: איש
עור. מריבויא אלהי: עור. משמע
צעטלו צעיו וליחנהו כלל: **מסורויא**.
שחקרה מריבויא אבל רואה מקצת:
דק. טייל'א מחסרת המראה ואינו
ניטל יא: **מכלנליא**. לבן הפוסק
בסירה ונכנס בשורש ואינו מקשר
המראית כלל: **משוניא**. שמשות
שעממדן בקון למעלה או למטה או
רואה חדר ועליה כחשת: **כישורא**.
דאינו רואה ים: **איא מאיש**. ים דהני
חורוור והמים הקצועין כהיותא יניחו
ומפיק להו תנא דצרייתא מאיש: **סני**
שמש פני רב יוסף פני שמש. ששורא
לבו כחשת ואינו יא לזכור ששורא

שחממה וזרעם שם: **ה' מדריכו וחד**
מדריך, וזרע לו עין אחת דומה
 אלו היושבין נגדי ועין אחת שלי. רב
 יהודה היה יושב כנגדו והיו עיניו
 משונות: **שכנא**, שביניו ארובין
 ושוכבין על עיניו: **פרוטום**, עגולות:
יודיננות, עגולות יותר מתרופות:
דומעות, מעט: **דולפות**, יותר
 מדומעות: **טורדוס**, יותר מדולפות
 כמנו (משל כו) דלף טורד: **פנא אף**
 הורין ונפין והסומין. **הוי מוס**
 דמורדן עיניו יח: **והא גבי מומין**
פני נהו, להאי תומין מי הוי מוס והא
 לא פסיל ליה ממני' אלא משום מראית
 העין: **איספירי גרומי**, שרשן לא
 הוי מוס אלא משום מראית העין:
מתנא' מאכדיו, כגון ידיו ורגליו
 ושוקיו: **יח זימא זימע**, יח במתנ'
 מפרש לה: **לפפוג**, שכורות וסמומות:
גב' עשר אמות, ק"ס' בזהא שנו:
על מוס, דגופו גדול מזרועות דהא
 לא ארי אלא גופו ארי שלש אמות

בזמנתו: בזמנה של יום קדש קאמינא.
דהיינו עשר אמה בזמנה של יום קדשים
לדורך הקדשים לא נמדד בזמנתו של
משה. והא דלמארן צפירקא דלעיל (דף
מ.) אחת יתירה על של משה חצי אצבע
לאו בשל משה ממס דמשה דודאי של
משה היתה יתירה מאלו יום של אותה
משה.
של קדש שתיקן משה: כאצבע קטנה.
אם חוטמו גדול לפי שאר ה' אצבין
יותר מדאי כשיעור רוחב אצבע קטנה
היו מוס היכ"ט משעריקן ליה מורדיין
חוטמו לחוטם בני אדם הארוכין בגופן
כמה: חזו"א. אזינו ארוכות מאד
עד שתכופות לנטות: במקדש. ללא
היו מוס: והלמח והלמח והלמח.
ומתני' דחשיב להו (באדם מומין) * קאמר
לפי שאינו שזה צורעו של אהרן:
וצורעו. היינו עכס התשוב צמך
הקדשניים: וזכרות הטלפיים היינו
עכס צבדון הטלפיים דזו היא כף
הר"ל: ואינו נגדיו עליהם אלא בהחם

שאר קדשים לא שאינה זכור אינה נפדית בכן דלא הוי מוס גמור
בזרייתא דקפני לא בדעקור איעקורי. קרנים ושרשי הזכרות ונראית גו
ודאיגוס איגומי. מי שייך זה אפילו פסלות: פרה. אדומה: יגוד. יסתוך

מומין אלו פרק שביעי בכורות

מחזי רב הונא חד לט מרדירו. פ פירוש רב יהודה שהיה לפניו פי' בקונט' שהיו עיניו משונות ולא פירש במה היו משונות ור"ת מפרש דרב יהודה אריך בדורו הוה דלמנר בפרק המפלט (דה דף כד:) ורב הונא איניש גולא הוה כדאי' ז' מעניות פרקא דחסיטות ומשום הכי לא היו עיניו נכרות לעינות

אע"פ שאינו כוחל שתי עיניו כאחת: ^[6] [שתי עיניו למעלה] שתי עיניו למטה: ^[7] מה שתי עיניו למעלה שתי עיניו למטה אילימא שתי עיניו למעלה רחוי למעלה שתי עיניו למטה רחוי למטה עינו אחת למעלה ועינו אחת למטה ^[8] רחוי עינו אחת למטה ועינו אחת למעלה היינו רואה את החדר ואת העלייה כאחת אלא שתי עיניו למעלה דקיימן למעלה בשתי עיניו למטה דקיימן למטה עינו אחת למעלה ועינו אחת למטה דקיימי עינו אחת למעלה ועינו אחת למטה וקיימי כסדרן נמי ורואה את החדר ואת העלייה כאחת מנא הני מילי דת"ר ^[9] בעינו כל מה שבעיניו מכאן אמרו שתי עיניו למטה שתי עיניו למעלה עינו אחת למעלה ועינו אחת למטה ורואה את החדר ואת העלייה כאחת או שמדבר עם

תבדירו ואחר אומר ^א לי רואה תנו רבנן ^ב עור בין סומא בשתי עיניו בין סומא
בבאתח מעיניו חורוור והמים הקבועין מנין ת"ל איש עור אמר רבא למה לי
דכתב רחמנא איש עור דק תבלול בעינו צריכי דאי כתב רחמנא עור משום
ליתנהו כלל אבל חורוור והמים הקבועין דאיתנהו ביה לא כתב רחמנא איש
ואי כתב רחמנא איש משום דלא קא חזי כלל אבל מחסורייתא לא כתב
רחמנא דק ואי כתב רחמנא דק משום דמחסרן אבל מבבליתא לא כתב
רחמנא תבלול ואי כתב רחמנא תבלול משום דמבבללן אבל משום משניותא
לא כתב רחמנא בעינו אמר רבא הלכך כל מחמת כהיותא אתיא מאיש
מחסורייתא מדק מבבליתא מתבלול משניותא מבעינו: סכי שמש: תני
רב יוסף סני שמש וגדיין מחוי רב הונא חד מדיין וחד מדידהו ואיקפד רב
יהודה מיתבי שכבנא *שגביניו שוככים וגדום ^א אחד שחור ואחד לבן תנא
כל זוגא דלא שוי להדרי וגדום קרי ליה הצירן ^ב ^ג בעינו תרושות וצירניות
דיומעות דולפות ^ד מורדות תנא ^ה הודרי והלופין ^ו והתמיר זזיר דמזור עיניה
לופין דנפישין זיפה ^ז תמיר שתמו זיפין והני גבי מומין תנו להו והתנן
שגשגורו ריסי עיניו פסול מפני מראית העין לא קשיא הא דאשתתור גדרומי
הא דלא אישתתור גדרומי: מתני' יעיניו גדולות כשל עגל או קטנות כשל
אזוז יגופו גדול מאבריו או קטן מאבריו ^א חוטמו גדול מאבריו או קטן
מאבריו ^ב ^ג הצומם והצומע איזהו צומע כל ישאזניו קטנות והצומם כל
שאזניו דומות לספוג ישפתו ^ד העליונה עודפת על התחתונה ^ה התחתונה
עודפת על העליונה הרי זה מום ^ו ^ז ישגשגורו שנינו פסול מפני מראית העין:
וגמ' אמר רב ^א משה רבינו עשר אמות היה שנאמר ^ב ויפרש פני האלה על:

וְכִינִי פֶּה שֶׁל זָכָיִים יֵשׁ אִמּוֹת אוֹר וְהָקֵשׁ אִמּוֹ
לֵב "אם כן עשיתו למושה רבינו בעל מום דתנן גופו
מאבריו" אָמַר לִיה שִׁמִּי יי באמה של קרש קאמר:
באצבע קטנה: הצימם יי והצימע: תנא אף יי הצימח
צימח שמעו לההוא טייעא דהוה קאמר מאן יי דבעי
חיוזא יי אָמַר רב חסדא עז שאין לה קרנים ורחל
ים לגבי מזבח תניא נמי הכי יש דברים שהן
מין ושוחטין עליהם במקדש אבל לא במדינה
קרנים ורחל שיש לו קרנים והצימח והצימם
סדא אָמַר יי אָמִימֵר נטלו קרנות וזכרות עמהן
הם נטלו טלפיים וזכרותם עמהן יי פסולין ונפדין עליהם
לפיין וזכרותן עמהן יי פסולין ונפדין עליהן לא קשיא
וריי הא דאיגום איגומי ודאיגום יי איגומי פסול
וטלפיה שחורים יגוד תרגמה זעירי מעילוי יי זכרות:
מתני

לפיכך: **נפדים עליהן**. וקרא לרב חסדא דאמר אין נפדין לנו
בראש: רב חסדא דאיגוס איגומי. נחמדין מלמעלה ושרציו נשארין:
 וזו (דנלא ד) גודו חילנא: **סרגמה וצירי**. האי ⁶ [דקמני] יחמוד מעילוי
 השחרות אין מגיע עד מקום הכרות יחמוד אבל יותר מכאן לא פסולה:
 קמני

פרה אדומה שקריה שחורות בראשו יגור במגרה אותו שחור ותהיה כשרה אף על גב
 דצירי מעילוי דרעותיהו חתר ולא איפסלה:

מד.

י"א א מיי' פ"ח מהלכות
צ"ח מקדש הלכה ד'
י"ב ב מיי' שם הלכה ו'
י"ג ג מיי' פ"ח מהלכות
איסורי מוצח הלכה ז'
סמג עשין ק"א טו"ז סימן
שט':

ד' ד מיי פ"ח מהלכות ביאת
מקדש הלכה יד:
שז' ה מיי שם הל' ז:
שז' ו מיי שם הלכה ג:
ז' ז מיי שם הלכה ח:
ז' ח מיי שם הל' יו:
י' ט י מיי פ"ב מהל'
אסורי מצות הל' ד טור
שם:
ב' ב מיי פ"א מהלכות פרה
הלכה ה:

שיטה מקובצת

[illegible]

יבינו גרשום (המשך)

אלא קשיא. הני דמוסרין תנא
ברא ואדאשיתיהו גירומי
למור"ג דנשתתרי גירומי
פסל: והא. דמתניתין דלא
אישתירו מגדומי של
שמי במה של קודש
קאמינא. הוה משה רבנו
אמות באמותיו של
הלא הני אלג' ג' אמות
שילו דאדור כל אדם שגבה
אמות שלו: תנא דהא טקן
ע"כ: אצטכ קטנה. הא טקן
אז גדול הני מום: ודמות
לסוג מקובצת ביחד:
גדיא חזווא. שאנינו תלויות
לו למטה: וזכרותו עמה.
וצעם שבכנים פסולה
לחקקה: הא דאיגוס
איגורמי. דנשתתרי מקצת
מכורכיו ואז נפתרי עליה:

יותר מדרמטיות: טורדות. שרולפות בלא הפסק. ואיכא דאמרי טורדות שאין יכול לעצום עיניו אלא בטורח גדול למ"ה. זיור דמזוורו עניה. מטמרי עניו: לנפיו. דנפש זיפי שריסי עיניו גדולות: והתימיו שתמו זיפיו. דלית ביה ריסי עינים כלל: